

Verkondiging

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

Alles went. Voor de tweede keer vieren wij dit grote Kerstfeest in een verder lege kerk. Stel ik me maar voor dat u thuis zit en dat wij zo met elkaar verbonden zijn. Vorig jaar was dat ook zo. Toen had het nog wat. Vond ik er zelfs theologisch wat van. Misschien wel beter dit dan al dat grote en massale. Dit jaar, zo merk ik, heb ik er aanzienlijk meer moeite mee. Gaan we weer! Zien wij elkaar weer niet. Missen wij de vrolijkheid en gezelligheid van deze dagen waar ik eigenlijk van mijn geloof tegen zou moeten zijn maar waarvan mijn heidens hart toch altijd een beetje sneller gaat kloppen. Maar als gezegd, het went. Psychologen wijzen op de veerkracht van de menselijke soort, juist in tijden van crisis. Maar ik begin te merken dat we moe worden en murw. Allereerst wordt gewezen op het gebrek aan perspectief en dat Rutte ons nu juist dat had moeten bieden. In de krant lijkt een humanist zijn wonden. Misschien hebben wij met het badwater van de religie toch ook een kerstkind weggegooid. Hoe kom je in het atheïstische heden tot die samenhang waar de religie toch vanouds voor zorgde? De humanist komt er niet helemaal uit. Onze veelbezongen en veelgeroemde vrijheid is ons toch een probleem geworden. Het toverwoord tolerantie eigenlijk een ander woord voor onverschilligheid. Voor de verharding van standpunten. Voor het niet meer wezenlijk kennismaken van elkaar? De ontmoeting van aangezicht tot aangezicht? De humanist verwondert zich nog een beetje over het feit dat mensen toch behoefte blijven houden aan rituelen. Er blijft toch altijd iets als verlangen. Maar het wordt ingewikkelder, zo merk

ik zelf ook, als dit niet de eerste kerst is die wij in isolement vieren maar nu al de tweede. En wie zegt mij dat dit niet de derde wordt. De vierde. De vijfde. En dat wij dan steeds maar weer datzelfde verhaal lezen: 'En het geschiedde in die dagen dat er een bevel uitging vanwege keizer Augustus...'

Het malle is dat als het leven en ook de gang naar Kerst zo'n repeterende breuk lijken te worden, je ook andere dingen in dat oude en ietwat versleten kerstverhaal van de evangelist Lucas gaan opvallen. Mijn vermoeide oog viel op de lofzang van de engelen die de herders in diezelfde landstreek ten deel valt. Daarin wordt gezongen over 'mensen van het welbehagen'. Hun wordt de belofte van vrede toegezegd. Kerken waren er natuurlijk als de kippen bij om uit te leggen dat hiermee natuurlijk het welbehagen van God wordt bedoeld dat ons mensjes ten deel valt. Het welbehagen van de kant van God. Genade alleen, goed protestants enzo. Maar dat staat er niet! Het gaat hier daadwerkelijk om mensen die van goede wil zijn. Welwillende mensen! Op zich is dat natuurlijk ook niet helemaal duidelijk wat dat betekent. Maar het betekent zoiets als de bereidheid om je hart open te stellen voor wat je verteld wordt. Waar je op gewezen wordt zoals dat kleine en schamele teken van Godswege: een kind gewikkeld in doeken en liggende in een kribbe. Het vraagt niet veel. Maar het vraagt toch de bereidheid, de goede wil om het te willen zien en op grond daarvan misschien anders te handelen dan je voorheen deed.

Niet toevallig werd het afgelopen jaar veel gewezen op de film *Groundhog Day* als een beeld van onze tijd. Mogelijk kent u die film. Hij is heel grappig en vast wel ergens te zien tussen al die films die rondom Kerstmis langskomen. De hoofdpersoon is een uiterst arrogante en

chagrijnige weerman van een plaatselijk televisiestation die met de pest in zijn lijf voor de zoveelste keer zijn behaaglijke stad uit moet komen om ergens in een achterlijk provinciestedje verslag te doen van een al even achterlijke plaatselijk gebruik waarbij een bosmarmot op een of andere manier aankondigt of het nu wel of niet een strenge winter zal worden. De weerman weet niet hoe snel hij weer weg moet komen van dat vreselijke dorp en die vreselijke mensen totdat hij door een vreemde speling van het universum steeds maar weer gedwongen is om deze ene dag in zijn leven steeds maar weer opnieuw over te doen. Wat hij ook doet, zelfs als hij moedwillig dodelijk verongelukt, maakt daar geen einde aan. Steeds weer gaat opnieuw de wekker, spelen zich dezelfde ontmoetingen en gesprekken af met dezelfde voorspelbare gebeurtenissen. Er komt geen einde aan. Vandaag zouden wij daar ongetwijfeld Zoom - en Teams gesprekken aan toegevoegd hebben. *Groundhog day* als metafoor voor ons bestaan. Vandaag misschien in wat extremere zin. Maar wie weet, eigenlijk wel voor ons leven als zodanig.

Toch wil deze film niet enkel dat verhaal vertellen. Gaandeweg, levend in dit leven van steeds dezelfde dag, gebeurt er iets merkwaardigs. De weerman gaat om mensen geven. Hij raakt verbonden aan deze kleine levens en deze kleine mensen. Hun wederwaardigheden, hun verhalen. Hun angsten en hun eigenaardigheden. Of ze, laat ons zeggen nou voor of tegen een bemoeizuchtige overheid zijn. Het gaat er steeds minder toe doen. Het gaat hem zelfs aan het hart dat hij niet kan ingrijpen in fatale gebeurtenissen waarvan hij onderhand weet dat ze gaan gebeuren. Hij gaat daaraan lijden. Hij wordt, laat ons zeggen, een mens, vol met welwillendheid, ontvankelijkheid. Hij stelt zijn hart open. Laat het nu dat zijn dat hem in deze film uiteindelijk ontslaat van de fatale

herhaling van altijd weer hetzelfde. Het leven uit één dag. Hij heeft zijn menselijkheid hervonden. Het zal een zachte winter worden, al is hij nog zo streng.

Wij zoeken vandaag toegang tot elkaar. We voelen ons wat verloren. We missen een perspectief en we bleken niet goed in staat om dat helemaal zelf te ontwikkelen. Allerwegen voelen wij dat wij nieuwe woorden nodig hebben. Een ander verhaal. Misschien wel dit verhaal. Maar dat verhaal heeft alleen maar kans van slagen als wij welwillend zijn. Als wij ons openstellen. Als wij bereid zijn om alvast onze duim in de mond te steken en te vragen: 'Kom vertel!'

Amen.